त्वायतो अभिष्टिपासि जनान् (*Sáy.*: अभिष्टयो ऽभिगन्तारः शत्रवः। तेभ्यः पाता रक्षको ऽसि). E. अभिष्टि (I.) and पा.

अभिष्टिमत् m. f. n. (-मान्-मती-मत्) (ved.) Desirable, to be sought for; *Ṛigv.*: तद्वां नरा शंसं राध्यं चाभिष्टिमन्नासत्या वरूथम् (*Sáy.*: = अन्वेषणयुक्तमाभिमुख्येन प्राप्तव्यम्). E. अभिष्टि (I.), taddh. aff. मतुप्.

अभिष्टिश्वस् Bahuvr. m. (-वाः) (ved.) Having the power of attacking or conquering enemies; an epithet of Mitra; *Ṛigv.*: मित्राय पञ्च येमिरे जना अभिष्टिश्वसे (*Sáy.*: = शत्रूणामभिगन्तृबलयुक्ताय). E. अभिष्टि (I.) and श्वस्.

अभिष्टुत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Praised; e. g. *Bhágavata-Pur.*: अभिष्टुतो (scil. Bhagavat) विश्वसृजा प्रसूनैरापूर्यमाणो विबुधैः पश्यतो ऽरेः. E. स्तु with अभि, kṛit aff. क्त.

अभिष्टुवत् Tatpur. m. f. n. (-न्-ती-त्) Praising; e. g. *Rámáy.*: वयःस्थितैर्मागधसूतवन्दिभिस्तथैव वैतालिकसौख्यसुप्तिकैः। अभिष्टुवद्भिर्गुणतो नृपात्मजं समावृतं द्वारपथं ददर्श ह. E. स्तु with अभि, kṛit aff. शतृ.

अभिष्णात Tatpur. m. plur. (-ताः) The name of one of the families the members of which bear the surname Kauśika; another reading of the word is अभिग्लान. E. स्ना with अभि, kṛit aff. क्त.

अभिष्यत् Tatpur. m. f. n. (-न्-न्ती-त्) Destroying, killing; e. g. *Bhaṭṭik.*: अभिष्यन्तः कपिं क्रोधादभ्यषिञ्चन्निवात्मनः. E. सो with अभि, kṛit aff. शतृ.

अभिष्यन्द Tatpur. m. (-न्दः) [1]Oozing, flowing. [2]Great increase, excess; e. g. *Raghuv.*: (मथुरा) स्वर्गाभिष्यन्दवमनं कृत्वेवोपनिवेशिता 'founded as it were by throwing off the excess of population in the paradise'. [3](In Medicine.) *Ophthalmia* which, if neglected, produces the severe kind called *Adhimantha*; it may be produced, according to *Suśruta*, by derangement in the air, bile, phlegm or blood; if the disease is produced by derangement in the air, the patient 'has a sensation of throbbing, rigidity, horripilation, of sand in the eye and harshness, he suffers from headache, dryness and his tears are cold' (comp. वाताभिष्यन्द); if by derangement in the bile, 'he suffers from burning pains, discharge of pus, has a liking for cold applications, a sensation of smoke in the eye, his tears are warm and his eye is yellow' (see पित्ताभिष्यन्द); if by derangement in the phlegm, 'he likes hot applications, the eye feels heavy, is swollen, itches, is greasy, white, very cold and has a thick discharge' (see कफाभिष्यन्द); if by derangement in the blood, 'his tears are copper coloured, the eye is red and its small vessels very red; moreover the symptoms of bile are present' (see रक्ताभिष्यन्द). Comp. अभिस्यन्द. E. स्यन्द् with अभि, kṛit aff. घञ्.

अभिष्यन्दिन् (In Medicine.) I. Tatpur. m. f. n. (-न्दी-न्दिनी-न्दि) 1. Oozing, trickling, fluid; e. g. *Suśruta*: दधि तु मधुरमम्लमत्यम्लमिति.....। महाभिष्यन्दि मधुरं कफमेदोविवर्जनम्.....। रसे पाके च मधुरमत्यभिष्यन्दि दोषलम्. E. स्यन्द् with अभि, kṛit aff. णिनि.

2. Causing defluxions or serous effusion (यदेव द्रव्यं शरीराभ्यन्तरे क्लेदं जनयति.....। अभिष्यन्दिद्रव्याणि दधिमत्स्यदुष्टोदकप्रभृतीनि); e. g. *Suśruta*: विदाहिगुरुविष्टम्भिरूक्षाभिष्यन्दिभोजनैः.....। हिक्का श्वासश्च नृणां समुपजायते; or दिवा स्वप्नमभिष्यन्दि गुरु चान्नं विवर्जयेत्. Comp. अभिस्यन्दिन्. E. स्यन्द्, in the caus. with अभि, kṛit aff. णिनि.

II. m. f. n. (-न्दी-न्दिनी-न्दि) Affected with ophthalmia (see अभिष्यन्द) (*Wilson*). E. अभिष्यन्द्, taddh. aff. इनि.

अभिष्यन्दिरमण. An incorrect reading for अभिस्यन्दिरमण q. v.

अभिष्वङ्ग Tatpur. m. (ङ्गः) Strong attachment, love, devotion ('the feeling happy or unhappy according to whether another is happy or unhappy, the wishing to live or to die, according to whether another lives or dies'); a stronger term therefore than सक्ति which merely implies the pleasurable feeling derived from the connexion with an object, e. g. *Bhagavadg.*: असक्तिरनभिष्वङ्गः पुत्रदारगृहादिषु..... एतज्ज्ञानमिति प्रोक्तम्..... 'not deriving pleasure from the connexion with any object, absence of love for son, wife, house &c..... that is called wisdom' (*Śankara*: असक्तिः। सक्तिः सङ्गनिमित्तेषु विषयेषु प्रीतिमात्रं तदभावो ऽसक्तिः। अनभिष्वङ्गो ऽभिष्वङ्गाभावो ऽभिष्वङ्गो नाम सक्तिविशेष एवान्यात्मभावनालक्षणो यथान्यस्मिन्सुखिनि दुःखिनि वाहमेव सुखी दुःखी च। जीवति मृते वाहमेव जीवामि मरिष्यामि चेति; *Sadánanda*: सक्तिर्ममेदमित्येव प्रीतिमात्रमुदीरिता। अभिष्वङ्गस्तु पुत्रादौ तादात्म्याध्यासलक्षणः अन्यस्मिन्पुत्रभार्यादौ सुखदुःखान्विते सति। अहमेव सुखी दुःखीत्यादिरूपो दुराग्रहः। वर्ज्यौ तौ सत्यभिष्वङ्गौ पुत्रदारगृहादिषु). Compare अभिषङ्ग. E. स्वञ्ज् with अभि, kṛit aff. घञ्.

अभिसंयोग Tatpur. m. (-गः) Connexion, association, union; e. g. *Jaimini Sútr.*: अर्थापत्तेस्तद्धर्मः स्यान्निमित्ताख्याभिसंयोगात्; or अपनयो वा प्रसिद्धेनाभिसंयोगात्; comp. संयोग and the inst. s. अभिसम्बन्ध. E. युज् with सम् and अभि, kṛit aff. घञ्.

अभिसंशीन Tatpur. m. f. n. (-नः-ना-नम्) Coagulated; e. g. घृतम्; also अभिसंश्यान, according to the *Káśiká*, followed by *Mádhava* in the *Dhátuvr.* s. v. शी; but if the pref. सम् precedes अभि, the form is, according to others, only समभिश्यान (not समभिशीन). E. शी with सम् and अभि, kṛit aff. क्त, samprasár. of the radical vowel and न instead of त.

अभिसंश्यान Tatpur. m. f. n. (-नः-ना-नम्) The same as the preceding. E. शी with सम् and अभि, kṛit aff. क्त, and न instead of त.

अभिसंश्रय Tatpur. m. (-यः) Refuge, shelter; e. g. *Rámáy.*: यदि कर्ता भवानेव विले ऽस्मिन्नभिसंश्रयम्। ततस्त्वां हरयः सर्वे त्यक्ष्यन्ति कृतनिश्चयाः. E. श्रि with सम् and अभि, kṛit aff. अच्.

अभिसंसारम् Tatpur. ind. Having come (in numbers, as a multitude); e. g. *Śatapathabr.*: एतद्ध स्म वै तद्विद्वानाह श्वेतकेतुरारुणेयः कं स्विदेवापरीषु महानागमिवाभिसंसारं दिदृक्षितारो य एवमेतत्प्रयाजानां यज्ञो वेदितेति (*Sáyána*: .....महानागमत्यद्भुतं (Ms. °त्युद्भुतं, not as in the present edition °त्युद्भुतं) महासर्पमिव (the Ms. has not the reading °सयमिव) अभिसंसारमभिगम्याभिगम्य दिदृक्षितारः। दिदृक्ष्यन्ते। पूर्ववल्लुट्॥). E. सृ with सम् and अभि, kṛit aff. णमुल्, with the udátta on the penultimate (which accent the word would not have, if it were an accusative of a घञ् — deriv. अभिसंसार).

अभिसंस्कार Tatpur. m. (-रः) (In Buddhistic literature; probably.) A vain or worthless act, an idle doing; e. g. *Lalitav.*: ये चानन्द कियन्तस्ते (v. l. पश्चानन्द कियन्तं ते) मोहपुरुषा बहुपुण्याभिसंस्कारमभिसंस्करिष्यन्ति (v. l. बहु-